Lietas Nr.C29 2666 19
Lietas arhīva Nr.C 2666-19/5
ECLI:LV:RLPT:2019:0509.C29266619.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 9.maijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Sanita Rūtenberga,
rakstveida procesā izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GelvoraSergeļ" prasības pieteikumu vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts prasītāja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "GelvoraSergeļ" prasības pieteikums vienkāršotās procedūras prasībā pret atbildētāju /pers. A/ par naudas piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs pamatojoties uz 2011.gada 8.martā noslēgtā Cesijas līguma (ar tā 21.11.2011. grozījumiem) pamata ieguvis prasījuma tiesības, kas izriet no aizdevēja SIA "INSERVISS GROUP" un atbildētāja noslēgtā 2008.gada 3.aprīļa aizdevuma līguma Nr.03040803P7A. Saskaņā ar aizdevuma līgumu atbildētājam bija pienākums līdz 2009.gada 3.decembrim veikt aizdevuma un procentu par tā lietošanu samaksu, veicot regulārus ikmēneša maksājumus. Atbildētājas saistības nav izpildījis, tādēļ 2009.gada 4.decembrī ir iestājies atbildētāja nokavējums. Neatmaksātais galvenais parāds ir 369,97 *euro*, t.sk., 17 *euro* parāda atgūšanas izmaksas.

[1.2] Līgumisko procentu likme ir 1,75 % mēnesī no nesamaksātā galvenā parāda, kas aprēķināta 352,97 *euro* par periodu no 2008.gada 3.aprīļa līdz 2009.gada 3.decembrim 109,22 *euro mīnus* samaksātie procenti 79,45 *euro plus* aprēķinātie procenti par periodu no 2009.gada 4.decembra līdz prasības sagatavošanai 2018.gada 15.oktobrim (3237 dienas) 666,50 *euro* (pēc formulas: 1,75 % *dalīt ar* 30 dienām *reizināt ar* aizdevuma pamatsummu 352,97 *euro reizināt ar* kavēto dienu skaitu 3237 (ja procentu aprēķinā pārsniedz galvenā parāda apmēru, prasītājs to aprobežo un samazina līdz galvenā parāda apmēram) *mīnus* samaksātā procentu summa pēc 2009.gada 3.decembra 0,00 *euro*).

[1.3] Līgumā puses vienojušas par līgumsoda apmēru 0,5 % no neapmaksātās summas par katru nokavēto maksājuma dienu. Tieši piemērojot līgumā noteikto aprēķināšanas formulu, līgumsods par 3237 kavējuma dienām būtu nesamērīgs. Saskaņā ar labas ticības, samērīguma un dispozitivitātes principiem, prasītājs aprobežo līgumsoda pieaugumu 10 % apmērā no nesamaksātā galvenā parāda summas un lūdz piedzīt līgumsodu 35,30 *euro*.

Saistības nav noilgušas un ir spēkā esošas.

[1.4] Prasībā, pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1589., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1662., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1770., 1773., 1775., 1779., 1793., 1801., 1828., 1838., 1934., 1943., 1946., 2021. pantu, prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam galveno parādu 369,97 *euro*, t.sk., parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus 17 *euro*, līgumiskos procentus 352,97 *euro*, līgumsodu 35,30 *euro*, valsts nodevu 113,74 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 *euro*, kopsummā 875,28 *euro*. Apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās parāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

[2] Atbildētājs paskaidrojumos norāda, ka prasību neatzīst un tiesas izdevumus lūdz piedzīt no prasītāja, jo atbildētāja ienākumi ir mazāki par iztikas minimumu un viņa apgādībā ir nepilngadīgs bērns.

[3] Prasītājs atsauksmē uz paskaidrojumiem norāda, ka apstākļi, ka atbildētājs nevar atmaksāt parādu sakarā ar ekonomiskiem apstākļiem, nevar būt par pamatu atbildētāja atbrīvošanai no parāda samaksas. Rīcībspējīgai personai aizņemoties ir jāizvērtē iespējas atmaksāt aizdevumu un izpildīt citus pielīgtos noteikumus – maksāt procentus, līgumsodu kavējuma gadījumā, kā arī jāapsver tiesiskās sekas, ja saistības netiek izpildītas. Personai ir jāapzinās, ka finansiālā situācija var mainīties, ja aizdevums tiek piešķirts ar ilgāku atmaksas termiņu. Atbildētāja iebildumi nav uzskatāmi par tādiem, kas ietekmētu darījuma spēkā esamību un atbrīvotu atbildētāju no uzņemto saistību izpildes. Prasītājs atbildētāja iebildumus uzskata par nepamatotiem. Prasību uztur pilnā apmērā un lūdz to apmierināt.

[4] Atbildētājs iebildumos norāda, ka prasītājs apzināti vilcinājies ar parāda piedziņas procedūru un nav atgādinājis par parāda esamību, un pieļāvis, ka procentu summa ir sasniegusi pamatparāda summu. Pēc tik ilga laika ir neiespējami atrast maksājuma apliecinošus dokumentus, pārliecināties un iesniegt tiesai pierādījumus par to cik ir samaksāts. Pēc atbildētāja rīcībā esošās informācijas ir pilnībā norēķinājies par uzņemtajām saistībām. To apstiprina arī fakts, ka prasītājs nav pievienojis pierādījumus par atgādinājumu nosūtīšanu atbildētājam. Iebildumi ir par to, kādā veidā prasītājs aprēķina procentus. Civillikuma 1716. pantā noteikts ierobežojums - ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda. Savukārt prasītājs ir aprēķinājis procentus, kuru summa pārsniedz norādīto pamatparādu. Uzskata, ka šādā veidā prasītājs vēlas iedzīvoties uz atbildētāja rēķina, pretēji Civillikuma 2391. pantā noteiktajam.

[4.1] Prasītājs vēlas piedzīt ārpustiesas parāda atgūšanas izmaksas 17 *euro*, taču prasītājs nav norādījis - kādas tieši darbības ir veiktas. Uzskata, ka prasītājs nepamatoti vēlas piedzīt ārpustiesas atgūšanas izmaksas, kuras faktiski viņam nav radušās. Saskaņā ar Parāda atgūšanas likuma 6.panta otro daļu "*parāda atgūšanas izdevumiem jābūt samērīgiem un objektīvi pamatotiem [..]*".

[4.2] Uzskata, ka starp pusēm ir noticis komercdarījums un saskaņā ar Komerclikuma 406. pantu noilgums iestājas trīs gadu laikā. Prasītājs atsauksmē norāda, ka noilgums iestājies 2009.gada 4.decembrī un prasītājs nekādus paziņojumus nav saņēmis. Līdz ar to kopš 2009.gada ir pagājuši vairāk nekā trīs gadi un ir iestājies noilgums. Uzskata, ka prasītājs ir pieļāvis virkni pārkāpumu, kas pasliktina atbildētāja, kā parādnieka stāvokli, kas ir pretēji Civillikuma 1807. pantam. Prasītājs nav pamatojis savus prasījumus un tiem ir iestājies noilgums, līdz ar to prasības pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[5] Prasītājs atsauksmē uz iebildumiem norāda, ka atbildētāja iebildumi par to, ka nav sūtīti atgādinājumi un paziņojumi par parāda esamību nav pamatoti, jo šādi pierādījumi ir pievienoti prasības pieteikumam.

[5.1] Saistības, kas izriet no aizdevuma līguma nav noilgušas un ir spēkā esošas. Ar 2010.gada 1.janvāri spēkā stājušos Komerclikuma D daļu tika noteikts, ka komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš. Saskaņā ar Civillikuma 1905. un 1906. pantu noilgumu pārtrauc atgādinājums parādniekam vai prasības atzīšanas no parādnieka puses noilguma tecēšanas laikā. Nav pamata apšaubīt vairākkārtējus saistību tiesības noilguma pārtraukumus, kuri veikti, nosūtot atbildētājam atgādinājuma vēstules.

[5.2] Parāda atgūšanas izmaksas ir noteiktas Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktā. Prasītājs vienlaicīgi, kā atbildētāja kreditors un licencēts parādu ārpustiesas atgūšanas pakalpojumu sniedzējs, veicot parāda ārpustiesas atgūšanas darbības – paziņojumu, atgādinājumu vēstuļu nosūtīšanu – nosūtījis vairākas atgādinājuma vēstules. Veic telefonisku un elektronisku komunikāciju ar atbildētāju, ievieto un aktualizē informāciju Latvijas Bankas Kredītu reģistrā un citās parādvēstures datu bāzēs. Faktiskie izdevumi ir lielāki nekā 17 *euro*, bet prasītājs to apmēru ir samazinājis līdz likumā noteiktajam pieļaujamajam apmēram. Uzskata, ka prasījums par veiktajā parāda ārpustiesas atgūšana darbībām 17 *euro* apmērā ir pamatots un pilnībā apmierināms.

[5.3] Ņemot vērā aizdevuma līguma nosacījumus un būtību, atbildētājam ir jāatmaksā ne tikai aizdevuma pamatsummas, bet arī ir pienākums maksāt procentus par aizdevuma lietošanu un līgumsodu, jo kā izriet no Civillikuma 1425. panta, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā. Atbildētājs nav izpildījis saistības pilnā apmērā un kreditoru nevar piespiest saņemt tikai daļas izpildījumu. Iebildumos norādītie apstākļi nav uzskatāmi par tādiem, kas jebkādā veidā ietekmētu noslēgto tiesisko darījumu spēkā esamību un atbrīvotu atbildētāju no uzņemto saistību izpildes pienākuma. Atbildētāja iebildumus uzskata par nepamatotiem un lūdz apmierināt prasību pilnā apmērā.

[6] Lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot paziņojumu prasītājam un atbildētājam.

Motīvu daļa

[7] Novērtējot civillietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, prasības pieteikumā izklāstītos argumentus, atbildētāja iebildumus un prasītāja atsauksmes, tiesa atzīst, ka vienkāršotās procedūras prasība ir apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 194. panta pirmās daļas 3. punktu un 194. panta otro daļu, tiesa sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tā vadījusies, izspriežot lietu.

[8] Prasība daļā par aizdevuma parāda pamatsummas piedziņu ir pamatota un apmierināma, pamatojoties uz Civillikuma 1587. pantu, kurā noteikts, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus*.

Civillikuma 1590. pants noteic, ka *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu [..]*.

Civillikuma 1934. pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu, *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis*.

[8.1] Civillikuma 1828. pants nosaka, *ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noteiktā termiņa notecējuma*, bet Civillikuma 1838. pants noteikts, *ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo*.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

[9] Civillikuma 1793. panta 3. punkts noteic, ka *prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi*.

Saskaņā ar Civillikuma 1801. pantu *cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina*.

[10] Prasība daļā par aizdevuma lietošanas procentu piedziņu ir pamatota un apmierināma, pamatojoties uz Civillikuma 1753. pantu, kas nosaka, ka *ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu*.

Civillikuma 1756. pants noteic, ka *pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu*, bet minētā likuma 1946.pantā noteikts, ka *procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu*.

Civillikuma 1763. pantā noteikts, ka *procentu pieaugums apstājas: 1) kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu, [..]*.

[11] Civillikuma 1651.pantā noteikts, ka *nokavējums ir saistības izpildīšanas pretiesīgs novilcinājums*. Saskaņā ar Civillikuma 1652.pantu *parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, var ar līgumu, vai arī pēc paražas*.

Prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma pamatojoties uz likuma Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību 21.pantā noteikto, ka *līgumiem, kuri noslēgti līdz 2013.gada 31.decembrim un kuros ietverts pienākums maksāt līgumsodu, ja šo līgumu darbība turpinās pēc 2014.gada 1.janvāra un līdz 2014.gada 31.decembrim par tiem nav celta prasība tiesā, ar 2015.gada 1.janvāri ir piemērojami grozījumi Civillikuma 1716., 1717. un 1722.pantā par līgumsoda noteikumiem un grozījumi Civillikuma 1843.pantā par parāda samaksas kārtību*. Kā arī Civillikuma 1716.pantu, kurā noteikts, ka *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). [..] Līgumsods par saistību pienācīgu neizpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamat parāda vai galvenās saistības apmēra*.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu – *līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei*.

Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu – *kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildījumu, ja tā tieši bijis norunāts; ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par izpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā*.

[12] Prasība daļā par parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumiem ir pamatota un apmierināma pamatojoties uz Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. panta pirmo daļu, kura noteic, ka *parādniekam ir pienākums atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus, ja to atlīdzināšana tiek pieprasīta un nepastāv strīds par parāda esamību*.

Ministru kabineta 2013.gada 29.janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punkts noteic, ka *parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst noteikumos norādītajam pieļaujamam apmēram*.

[13] Tiesa konstatē, ka starp pusēm noslēgtais darījums ir uzskatāms par komercdarījumu Komerclikuma 388.-389.panta izpratnē.

Civillikuma 1905.pants noteic, ka atgādinājums pārtrauc noilgumu.

[14] Civillikuma 1759. panta 1. punkts noteic, ka *procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, šādos gadījumos - par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem*.

Saskaņā ar Civillikuma 1765. panta pirmo daļu *procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā*.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195. pantu, tiesa atzīst prasītāja tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 6 % apmērā gadā no pamatparāda summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763. pantu, ka *procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu*.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33., 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu, 41. panta pirmo daļu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva par prasības pieteikumu 113,74 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 *euro*, kopsummā 117,04 *euro*.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.-195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/ (personas kods /personas kods/) par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "GelvoraSergeļ" (reģistrācijas numurs 40103837691) pamatparādu 352,97 *euro*, parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumus 17 *euro*, noīgtos procentus 352,97 *euro* par periodu no 2008.gada 3.aprīļa līdz 2018.gada 15.oktobrim, līgumsodu 35,30 *euro* un tiesas izdevumus 117,04 *euro*, kopsummā 875,28 *euro* (astoņi simti septiņdesmit pieci *euro* un 28 cents).

Labprātīgi izpildot spriedumu, samaksa veicama sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "GelvoraSergeļ", norēķinu kontā Nr.LV46HABA0551039500305, AS "Swedbank".

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "GelvoraSergeļ" tiesības saņemt no /pers. A/ likumiskos nokavējuma procentus 6 % apmērā gadā no nesamaksātās galvenā parāda summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma 2019.gada 9.maija. Ja tiks iesniegts sprieduma sastādīšanas lūgums, sprieduma noraksts būs pieejams tiesas kancelejā 2019.gada 7.jūnijā.

Tiesnese Sanita Rūtenberga